

ODKUD A KAM JDE MODERNÍ SPOLEČNOST? HISTORIE + METODA + DŮSLEDKY

SOUČASNÉ PROBLÉMY POST/MODERNÍ SPOLEČNOSTI

WWW.KARELMULLER.EU

2. TÝDEN (7. 10. 2025)

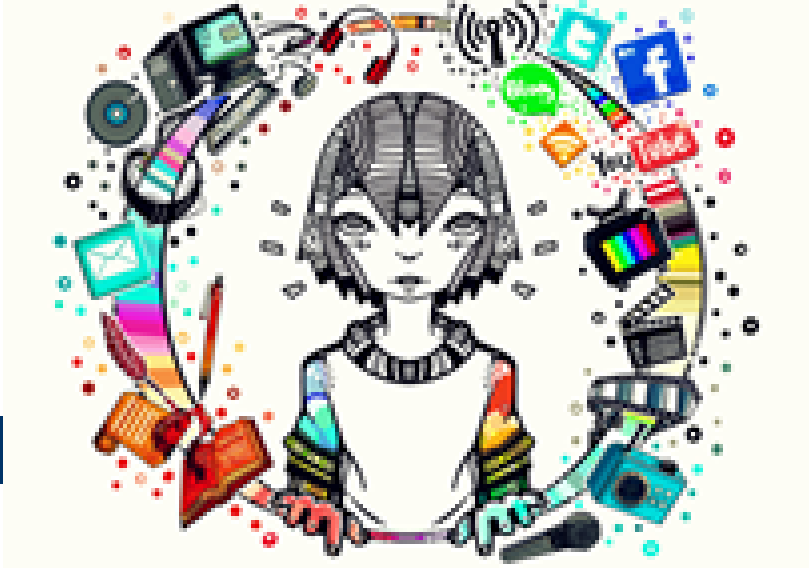

VELKÁ FRANCOUZSKÁ REVOLUCE JEJÍ PŘÍČINY A DŮSLEDKY

Průmyslová revoluce a její důsledky

- Osvícenství, liberalizace, demokratizace
- Smířit pokrok a řád, sociální změnu a kontinuitu
- Předpovídat a řídit sociální změny
- „Sociální fyzika“ (I. Newton/science)
- Systém univerzálního vědění/pozitivního
- Nomotetické a idiografické vědy
- Interdisciplinarita x specializace vědy

Očekávání od sociálních věd I.

- Predikce a řiditelnost sociálních změn (?)
 - Nezamýšlené důsledky jednání
 - Sociální reflexivita (reflexivita vědění)
cirkularita vědění
 - Sebe/naplňující se proroctví
 - Thomasův teorém

Očekávání od sociálních věd II.

Universalita vědění (?)

- Objektivní x perspektivní, relativní
- Kulturní/jazyková podmíněnost vědění/poznání
- Teorie středního dosahu (R. Merton)
- Paradigmatická povaha vědy aneb *value free science*?
- Kontrafaktualita (normativita x empirie) aneb utopický realismus
- Vysvětlení X porozumění (smrt pozitivismu)

Falsifikační pojetí vědy (Popper/Hayek)

- **Nedokonalost (lidské epistemologie)**

nezamýšlené důsledky, reflexivita, komplexita, omylnost, paradigmaticnost ...

- **Vyvratitelnost (falibilismus)**

teorie lze vyvrátit, nikoliv potvrdit

učíme se ze svých chyb, svoboda má přednost před pravdou

- **Vyvrácení indukce x dedukce**

informační přetížení x problémová zaměřenost, vědění
encyklopedičnost x kreativita, selektivnost (x gazing)

Sociální a politické důsledky falibilismus

Teorie otevřené společnosti

Politické důsledky falibilismus

Procedurální teorie demokracie

CHECKS & BALANCES

Political system where the branches of government can check the power of one another making the branches equal.

ZDROJE:

MÜLLER K (2012), POLITICKÁ SOCIOLOGIE, SS. 11
AŽ 51.

WALLERSTEIN I (1999), KAM SMĚŘUJÍ SOCIÁLNÍ
VĚDY.